

"...การปลูกป่าธรรมชาติหรือปลูกป่าต้นน้ำลำธาร ควรศึกษาดูก่อนว่าพืชพันธุ์ไม้ดั้งเดิมมีอะไรบ้าง แล้วปลูกแซมตามรายการชนิดต้นไม้ที่ศึกษามาได้ไม่ควรนำมาไม้แปลกปลอมต่างพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาปลูกโดยยังไม่ได้ศึกษาอย่างแน่ชัดเสียก่อน อย่างไรก็ตามในพื้นที่อาจจะใช้ไม้โตเร็วที่ไม่เป็นพิษเป็นภัย เช่น ต้นยางพารา ปลูกเป็นต้นน้ำมาก่อนก็ได้..."

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2527

จดหมายข่าว

กรมป่าไม้

Royal Forest Department

ฉบับที่ 27 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

ผู้ไหม้ดอกไม้ประจำวันเกิดมีอะไรบ้าง

อ่านต่อหน้า 3

"ภาวะโลกร้อน" วิกฤตใหญ่ที่คนไทยต้องช่วยกัน

อ่านต่อหน้า 4-5

การพัฒนาพันธุ์ไม้โตเร็วเพื่อการปลูกสวนป่าเชิงเศรษฐกิจ

อ่านต่อหน้า 7

กรมป่าไม้ ขานรับนโยบาย รณว.ทส. จัดการประชุม เชิงปฏิบัติการพร้อมเร่งกำหนดทิศทาง งานวิจัยป่าไม้ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนฯ 10

**รณว.ทส.ย้ำการป้องกันไฟป่า
ขึ้นอยู่กับความตั้งใจจริง
ของเจ้าหน้าที่และความร่วมมือ
จากประชาชน**

รณว.ทรัพยากร
ธรรมชาติและ สิ่ง
แวดล้อม ย้ำเนื่องในวัน
รณรงค์ให้ปลอดควันพิษ
จากไฟป่าการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาไฟป่า
อยู่ที่ความตั้งใจจริงของ
เจ้าหน้าที่ภายใต้ความร่วมมือจากประชาชน

นายวิชัย แหลมวิไล อธิบดีกรมป่าไม้ เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 23 - 24 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ติดตามตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของสำนักวิจัยการจัดการป่าไม้และผลผลิตป่าไม้ กรมป่าไม้ โดยได้เดินทางไปเยี่ยมชมการดำเนินงานของสถานีวิจัยการปลูกป่าไม้ในท้องที่จังหวัด เชียงใหม่ 4 สถานี คือ สถานีวิจัยห้วยบอน ตำบลบ่อหลวง อำเภอฮอด, สถานีวิจัยแม่สะนาม ตำบลบ่อสลี อำเภอฮอด, สถานีวิจัยอินทิล ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง และ ศูนย์วิจัยภาคเหนือ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ทั้งนี้ ภายหลังการติดตามผลการดำเนินงานและรับทราบถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ แล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบนโยบายในการปฏิบัติงาน วิจัยด้านป่าไม้ โดยขอให้กรมป่าไม้กำหนดทิศทางการวิจัยให้ชัดเจนและสอดคล้องกับแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ทั้งในเรื่องการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูป่าหรืออนุรักษ์ และการปลูกป่าเพื่อเศรษฐกิจ โดยให้ศึกษาวิจัยชนิดไม้ที่เหมาะสมในการปลูกฟื้นฟูป่าในแต่ละ พื้นที่หรือแต่ละภูมิภาค สำหรับการปลูกป่าเศรษฐกิจนั้น ให้เน้นงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ ประโยชน์เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจควบคู่กับงานวิจัยพื้นฐาน

★ อ่านต่อหน้า 6

นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานเปิดงานวันรณรงค์ให้ปลอดควันพิษจากไฟป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมทวงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ณ สวนรุกขชาติ ห้วยแก้ว จ.เชียงใหม่ โดยมี นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ พ่อค้าประชาชนทุกหมู่เหล่าร่วมงาน จำนวนมาก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่ ในการป้องกันไฟป่านั้น

★ อ่านต่อหน้า 6

บก. แกลง

ช่วงเดือนกุมภาพันธ์นี้ นับได้ว่าเป็นช่วงที่เข้าสู่ภาวะเสี่ยงต่อปัญหาการเกิดไฟฟ้าเป็นอย่างมาก เนื่องจากภาวะอากาศแห้งแล้ง มีเศษไม้ ใบไม้แห้ง ในผืนป่าค่อนข้างมาก ทำให้เกิดเชื้อเพลิงสะสมลุกไหม้ได้ง่าย โดยเฉพาะการเกิดไฟฟ้าจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ไฟไหม้ป่า ดังนั้นพี่น้องประชาชนทุกคนจะต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่หากพบเห็นการเกิดไฟฟ้าต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานใกล้เคียงทั้งของกรมป่าไม้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือโทร. 1362 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ภารกิจของกรมป่าไม้ในการปกป้องดูแลรักษาป่าเป็นภารกิจใหญ่หลวง ที่เจ้าหน้าที่ทุกคนต่างทุ่มเทแรงกายแรงใจในการปฏิบัติหน้าที่ปกป้องป่าให้คงอยู่คู่เมืองไทยให้มากที่สุด เพื่อลูกหลานไทยในอนาคต แม้จะประสบปัญหาอุปสรรคต่างๆ แต่ก็มิได้ย่อท้อ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานดูแลรักษาป่าที่เป็นผลสำเร็จ สมควรจะต้องนำเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบ โดยความร่วมมือของกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการรักเมืองไทยขึ้น เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยมีช่องทางการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อสามารถเผยแพร่ผลงานของกรมป่าไม้ให้สาธารณชนรับรู้ เพราะกรมป่าไม้ปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จในเรื่องต่างๆ และมีปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมมากมาย

ปฏิทินวันสำคัญ

2	กุมภาพันธ์ 2550	วันขึ้นปีใหม่โลก
3	มีนาคม 2550	วันมาฆบูชา
8	มีนาคม 2550	วันสตรีสากล
13	มีนาคม 2550	วันช้างไทย
22	มีนาคม 2550	วันน้ำของโลก

ทำงานมากขึ้น มีเงินมากขึ้น ทำไมสุขน้อยลง

เคยเป็นแบบนี้กันบ้างไหม แบบที่ต้องถามตัวเองว่า “ทำไมความสุขจึงไม่เพิ่มขึ้น ทั้ง ๆ ที่เราทำงานมากขึ้น และมีเงินมากขึ้น !?”

มีโอกาสดำเนินการบทความจากสำนักงาน ก.พ. ที่เขียนและวิเคราะห์ถึงเรื่องที่น่าสนใจ โดยได้แนะนำปรากฏการณ์หนึ่งที่ชี้ชัดว่า ระดับความสุขของคนไม่ได้เพิ่มขึ้นตาม **ระดับรายได้** โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคนมีรายได้สูงพ้นจุด ๆ หนึ่งไปแล้ว.. ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “ลักษณะที่ขัดแย้งของความสุข” หรือ Paradox of Happiness

พฤติกรรม “**ตั้งหน้าตั้งตาแข่งกันรวย**” อาจจะเป็นเรื่องปกติในสังคมเศรษฐกิจยุคใหม่ และทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของชาติกลายเป็นการแข่งขันกันอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เหมือนเป็นหนูถีบจักร และที่น่าตกใจคือ **เรามักจะไม่รู้ตัวเองว่ามีพฤติกรรมแบบนี้**

สำหรับสาเหตุเบื้องหลังพฤติกรรมแบบหนูถีบจักรของคนมี 4 อย่างคือ

1. การพยายามยกฐานะของตนให้สูงกว่าคนอื่นอยู่เสมอ เนื่องจากคนมักจะเปรียบเทียบสถานการณ์ของตนเองกับคนรอบข้าง และผลของการเปรียบเทียบนี้จะกระทบกับความสุขของตนโดยตรงหมายถึงว่า..คนเราจะรู้สึกเป็นสุข เมื่อรู้ว่าตัวเองดีกว่า (หรือเหนือกว่า) คนรอบข้าง เรื่องนี้จึงกลายมาเป็นประเด็นที่ผลักดันให้ทุกคนต้องทุ่มเททำงานกันตัวเป็นเกลียวเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะหวังว่าเงินจะเพิ่มความสุข

2. การเพิ่มความคาดหวังในการบริโภคตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น คือเมื่อมีรายได้มากขึ้น ความคาดหวังก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ความสุขจึงถูกกำหนดโดยช่วงความต่าง (หรือ ช่องว่าง) ระหว่างรายได้กับความต้องการบริโภค ประเด็นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ทำไมจึงยังไม่มีความสุข แม้มีเงินเพิ่มขึ้น หรือหาเงินเท่าไรก็ไม่พอ.. ก็เพราะความอยากได้นั้นได้ใหม่ของตัวเองซึ่งทวีตามไปด้วยนั่นเอง

3. การมีทางเลือกที่ต้องตัดสินใจมากขึ้น จริงอยู่ที่การมีทางเลือกทำให้ชีวิตเป็นสุขได้ แต่การมีทางเลือกมากเกินไปอย่างในสังคมยุคใหม่ก็อาจเป็นผลเสีย เพราะจะทำให้เราตัดสินใจยากขึ้น ยิ่งถ้าต้องการทางเลือกที่ดีที่สุดอยู่เสมอ ก็ยิ่งปวดหัวหนัก..

4. การให้ความสำคัญกับการใช้เวลามากเกินไป เทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องทุ่นเวลา ในความเป็นจริงอาจจะไม่เป็นตามนั้นก็ได้อีก ตัวอย่างเช่น การเดินซื้อของในซูเปอร์มาร์เก็ต หลายคนคิดว่าแวะซื้อของแป๊บเดียวก่อนกลับบ้านจะช่วยทุ่นเวลาได้มาก แต่เอาเข้าจริงไม่ใช่เลย เพราะจะเสียเวลามากขึ้นโดยไม่รู้ตัวกับการรอนเวียนหรือหลงเพเลิดเพลินอยู่ในนั้น

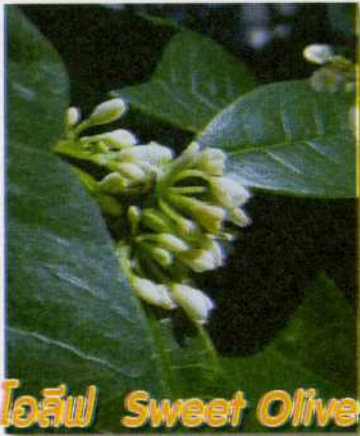
ดังนั้น ขอเชิญชวนทุกคนหันมาดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดีกว่าไหม

จัดทำโดย : ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สำนักงานเลขาธิการกรมป่าไม้ โทร. 0 2940 5910, 0 2561 4292-3 ต่อ 618
ที่ปรึกษา นายวิชัย เหลลมิวโล อธิบดีกรมป่าไม้ นายอุทัย วายพัฒน์ รองอธิบดีกรมป่าไม้ **บรรณาธิการ** นางสาวมาลี ศรีรัตนธรรม เลขานุการกรมป่าไม้
กองบรรณาธิการ นางอานวยพร ชลดำรงกุล, นายโอภาส พันธุ์ทอง, นายพิสิฐ เนาวรัตน์, นายคงกริช พงษ์พันธ์, นางนิรุจิรา ชลกุลจนา, นางสาวพจนีย์ พจนะลาวัฒน์, นายปรเมษฐ มิณณา, นางสาวธวชนา สาตถ์รักษ์, นางสาวสุกัลยา โตสินธุ์, นายวิชัย สิมมาน้อย, นางสาววารินทร์ สุรินทร์คำ, นายสุรัชย์ ตีรินทร์

รู้ไหมดอกไม้ประจำวันเกิดมีอะไรบ้าง

ฉบับที่แล้วหนูได้นำเสนอถึงดอกไม้ประจำวันเกิดในเดือนมกราคม ฉบับนี้จึงนำดอกไม้ประจำวันเกิดในเดือนกุมภาพันธ์มาให้ท่านผู้อ่านที่เกิดในเดือนดังกล่าว หรือมีคนในครอบครัวหรือคนรู้จักเกิดในเดือนนี้ มาดูกันดีกว่าว่ามีดอกไม้อะไรกันบ้าง

February

โอลีฟ Sweet Olive
1-7 Feb.

ในภาษาดอกไม้ โอลีฟ คือพลังแห่งรักที่ยืนยง แม้ดอกโอลีฟมีขนาดเล็กมากจนแทบจะมองไม่เห็น เพราะชูกอยู่ท่ามกลางกลุ่มใบอันเขียวขจีของมัน แต่ก็ส่งกลิ่นหอมชื่นใจต่างกับขนาดอย่างสิ้นเชิงโดยมีกลิ่นคล้ายๆกับผลแอปเปิ้ลคอกและผลพีชสุก ดอกโอลีฟเพียงช่อเดียวก็สามารถทำให้ทั้งบ้านหอมไปด้วย กลิ่นผลไม้สุก ช่อดอกโอลีฟวันเกิดจะน่ารักมาก หากมีกุหลาบสีชมพูและสนขาวเป็นส่วนประกอบ หรือจะปล่อยให้โอลีฟออกดอกเพียงเดียวดายกับริบบิ้นชาตินีลขาวก็งดงามไปอีกแบบ หรือจะเป็นดอกโอลีฟกระถาง ต้นโอลีฟซึ่งกำลังออกดอกสะพรั่งก็จะพิเศษยิ่งขึ้น อย่าลืมแนะนำผู้รับด้วยว่าโอลีฟไม่ชอบอากาศอับชื้น หรือเย็นจัดยามที่ดอกตูมเริ่มผลิบาน

ความงามอย่างอ่อนช้อย คือคุณสมบัติเด่นของ ฟรีเซีย บวกกับความหอมหวานของมันยิ่งทำให้ดอกไม้ชนิดนี้เหมาะอย่างยิ่งสำหรับเป็นช่อดอกไม้วันเกิดช่วงวาเลนไทน์ ลักษณะของฟรีเซียเป็นดอกรูปแตรเรียงโค้งอยู่บนปลายกิ่ง ทำให้มันกลายเป็นไม้ตัดดอกที่สวยงามที่สุด หลักเกณฑ์ในการเลือกฟรีเซียคือ ต้องเลือกกิ่งที่มีดอกบานเพียงดอกเดียว เพราะดอกที่เหลือจะบานที่หลังในเวลาอันรวดเร็ว แล้วจึงจัดช่อโดยใช้ใบเฟิร์นแซมก่อนจะผูกด้วยริบบิ้นเส้นเล็กๆสีเข้ากับดอก แต่ควรเลือกของขวัญเป็นฟรีเซียกระถางมากกว่า เพราะฟรีเซียก็เหมือนดอกไม้ส่วนใหญ่ที่จะหยุดส่งกลิ่นหอมทันทีที่ถูกตัดออกจากต้น

ฟรีเซีย Freesia
8-14 Feb.

แดฟโฟดิล Daffodill
15-21 Feb.

การได้โอบกอดช่อดอกแดฟโฟดิลไว้เต็มอ้อมแขนเสมือนหนึ่งได้โอบกอดแสงสุริยันวันนั้นทีเดียว แดฟโฟดิลทุกสายพันธุ์ล้วนมีกลิ่นหอม แต่แดฟโฟดิลสีเหลืองมีกลิ่นหอมที่สุด มีความหมายพิเศษว่า "เกียรติยศแห่งอัศวิน" หากต้องการมอบกระถางแดฟโฟดิล แทนช่อดอกไม้ในช่วงนี้ก็เป็นความคิดที่ดี เพราะผู้รับจะมีโอกาสชื่นชม ความงามแดฟโฟดิลได้นานกว่า เคล็ดไม่ลับ สำหรับการจัดช่อดอกแดฟโฟดิลกับไม้อื่น ควรแซมกันแดฟโฟดิลในน้ำอุ่นหนึ่งคืน เพราะยางของแดฟโฟดิลนั้นมีพิษ

ในวรรณคดีของฝรั่งเศส มีมิโอซ่า คือ สัญลักษณ์ของความรักในฤดูใบไม้ผลิ และความรักที่ต่อองซอนเร็น นับแต่เดือนกุมภาพันธ์จนถึงช่วงดอกไม้ร่วง เราสามารถหามิโอซ่าได้จากร้านดอกไม้ทั่วไป ช่อมิโอซ่า ซึ่งแซมด้วยใบสีเขียวของมันและกุหลาบสีเหลืองจะเป็นช่อดอกไม้วันเกิดที่สวยงามที่สุด แต่ก่อนออกจากร้านดอกไม้อย่าลืมห่อช่อดอกด้วยกระดาษ เพราะอุณหภูมิที่สูงและความชื้นที่ต่ำจะทำให้กลีบมิโอซ่าหลุดร่วงหมด ช่อแนะนำสำหรับการยัดอายุดอกไม้ชนิดนี้ คือ นำไปแช่ในน้ำที่หยดน้ำมะนาวหรือไวน์ขาวซัก 2-3 หยด 1-2 ซม. ก่อนปักแจกัน สำหรับมิโอซ่ากระถางถ้าดูแลอย่างดีจะให้ดอกสม่ำเสมอ

มิโอซ่า Mimosa
22-29 Feb.

“

แม้ว่าพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยังมีความไม่แน่นอนหลายประการ แต่การถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์ได้เปลี่ยนหัวข้อจากคำถามที่ว่า “โลกกำลังร้อนขึ้นจริงหรือ” เป็น “ผลกระทบจากการที่โลกร้อนขึ้นจะส่งผลร้ายแรง และต่อเนื่องต่อสิ่งที่มีชีวิตในโลกอย่างไร” ดังนั้น ยิ่งเราประวิงเวลาลงมือกระทำการแก้ไขออกไปเพียงใด ผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะยิ่งร้ายแรงมากขึ้นเท่านั้น และบุคคลที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดก็คือ ลูกหลานของพวกเขาเอง ”

”

จากการทำงานของคณะกรรมการของรัฐบาลนานาชาติ ว่าด้วยเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เมืองเคิร์กวิทยาศาสตร์ได้ร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติ ฝ้าสังเกตผลกระทบต่างๆ และได้พบหลักฐานใหม่ที่แน่ชัดว่า จากการที่ภาวะโลกร้อนขึ้นในช่วง 50 กว่าปีมานี้ ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องให้อุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้นในทุกหนทุกแห่ง ประมาณ 1.4-5.8 องศาเซลเซียส.

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปที่ละเล็กละน้อย แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และมีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดได้แก่ ความแห้งแล้งอย่างรุนแรง วาตภัย อุทกภัย พายุฝนฟ้าคะนอง พายุทอร์นาโด แผ่นดินถล่ม และการเกิดพายุรุนแรงฉับพลัน จากภาวะอันตรายเหล่านี้พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ที่เสี่ยงกับการเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งได้รับผลกระทบมากกว่าพื้นที่ส่วนอื่นๆ ยังไม่ได้รับการเอาใจใส่และช่วยเหลือเท่าที่ควร นอกจากนี้ ยังมีการคาดการณ์ว่าการที่อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น เป็นเหตุให้ปริมาณผลผลิตเพื่อการบริโภคโดยรวมลดลง ซึ่งทำให้จำนวนผู้ออดอยากหิวโหยเพิ่มขึ้นอีก 60-350 ล้านคน

ในประเทศไทยมีโครงการพลังงานต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น และการดำเนินงานของโครงการเหล่านี้ ได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาอย่างเห็นได้ชัด ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงของฝนที่ไม่ตกตามฤดูกาล และปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละช่วงได้เปลี่ยนแปลงไป การบุกรุกและทำลายป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ การสูงขึ้นของระดับน้ำทะเลและอุณหภูมิของน้ำทะเล ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อระบบนิเวศวิทยาตามแนวชายฝั่ง และจากการที่อุณหภูมิของน้ำทะเลสูงขึ้นนี้ มีการคาดการณ์ว่า หากระดับ

ภาวะโลกร้อน

วิกฤตใหญ่ที่คนไทยต้องช่วยกัน

น้ำทะเลสูงขึ้นอีกอย่างน้อย 1 เมตรภายในทศวรรษหน้า หาดทรายและพื้นที่ชายฝั่งในประเทศไทยจะลดน้อยลง สถานที่ตากอากาศชายทะเล รวมถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เช่น พัทยา และ ระยองจะได้รับผลกระทบโดยตรง แม้แต่กรุงเทพมหานคร ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากผลกระทบของระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้นนี้เช่นกัน ปัญหาด้านสุขภาพก็เป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงนี้ด้วย เนื่องจากอุณหภูมิและความชื้นที่สูงขึ้นส่งผลให้มีการเพิ่มขึ้นของยุงมากขึ้น ซึ่งนำมาสู่การแพร่ระบาดของไข้มาเลเรียและไข้ส่า นอกจากนี้โรคที่เกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น อหิวาตกโรค ซึ่งจัดว่าเป็นโรคที่แพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็วโรคหนึ่งในภูมิภาคนี้ คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จากอุณหภูมิและความชื้นที่สูงขึ้น คนยากจนเป็นกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนี้

ปัจจุบันนี้สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ได้ปรากฏขึ้นอย่างแจ่มชัด ดังนั้นสมควรหรือไม่ที่จะรอกการค้นพบข้อมูลความรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้มากขึ้น หรือพวกเราทุกคนจะหันมาร่วมมือกัน ช่วยกันปกป้อง ดูแล บำรุง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติในทุกด้านมิให้ถูกทำลายไปมากกว่านี้ พร้อม ๆ กับเสริมสร้างทรัพยากรป่าไม้ให้เพิ่มขึ้น เพราะต้นไม้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสร้างระบบนิเวศน์ที่สมดุลกลับคืนมาได้ ด้วยการปลูกต้นไม้เพียงคนละ 1 ต้นในทุกโอกาสที่ทำได้ และช่วยกันปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่ลูกหลานของเราให้รู้จักรัก ห่วงแหน และฉลาดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ มั่นใจได้ว่าภาวะโลกร้อนขึ้นวิกฤตคงไม่เกิดขึ้นง่าย ๆ อย่างที่คาดการณ์ไว้

กรมป่าไม้ชวนรับ

★ ต่อจากหน้า 1

อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวต่อไปว่า สำหรับปัญหาด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการดูแลแปลงทดลองวิจัยอย่างต่อเนื่องนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กรมป่าไม้สร้างความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณถึงความจำเป็นในการดูแลรักษาแปลงทดลอง และชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟู ซึ่งกำหนดให้บำรุงรักษา 10 ปี กับการปลูกป่าเป็นแปลงทดลองเพื่อการศึกษาวิจัย ซึ่งต้องบำรุงรักษาตลอดไป ทั้งนี้ เนื่องจากแปลงทดลองดังกล่าวสามารถทำการศึกษาวิจัยต่อยอดได้ ทั้งในด้านการปรับปรุงพันธุ์ การสร้างสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ รวมไปถึงการสร้างแหล่งรวมพันธุ์กรรม

นอกจากนี้ ให้กรมป่าไม้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ ก.พ. ก.พ.ร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นักกฎหมาย โดยจัดให้มีการดำเนินงานในพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิจัย และจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยของกรมป่าไม้ เพื่อนำไปกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

“นโยบายดังกล่าว กรมป่าไม้จะเร่งนำมาใช้ดำเนินการกับงานวิจัยด้านป่าไม้ พร้อมกันนี้จะเตรียมจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในเดือนมีนาคม 2550 ต่อไป” นายวิชัย กล่าว

อนึ่ง กรมป่าไม้ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลประเทศเดนมาร์ก DANIDA (Danish Informational. Development Agency) ให้จัดตั้งสำนักงานโครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้สน-ไม้โตเร็ว ในปี พ.ศ. 2512 เพื่อทำการวิจัยทางพันธุศาสตร์และเทคนิคการปรับปรุงพันธุ์ไม้สนท้องถิ่น ไม้สนต่างถิ่น และไม้ยูคาลิปตัส สำหรับรองรับการผลิตวัตถุดิบเพื่อการผลิตเยื่อและกระดาษในประเทศไทย ณ บ้านแม่สะนามใหม่ (ปัจจุบันคือบ้านใหม่ทุ่งสน) ตำบลบ่อสลี อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่บริเวณโครงการฯ ส่วนมากมีความลาดชันและอยู่ใกล้หมู่บ้าน ทางคณะทำงานและผู้เชี่ยวชาญของโครงการฯ จึงได้ทำการสำรวจหาพื้นที่ใหม่ เพื่อสร้างแปลงทดลอง และสวนอนุรักษ์พันธุ์ไม้ จึงได้สร้างสำนักงานย่อยภายใต้โครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้สน - ไม้โตเร็ว และ

ได้ดำเนินการปลูกทดลองในปี พ.ศ. 2514 เป็นต้นมา ซึ่งสถานีวิจัยทั้ง 3 สถานีต่างก็เป็นสถานีทดลองย่อยของโครงการปรับปรุงพันธุ์ไม้สน - ไม้โตเร็ว ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับชนิดพันธุ์ไม้ที่ดำเนินการศึกษาวิจัยที่สถานีวิจัยทางด้านการทดสอบชนิดไม้ การทดสอบถิ่นกำเนิด การทดสอบสายพันธุ์ การจัดสร้างสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ ได้แก่ ไม้สนสามใบ สนสองใบ สนครีเบีย สนโอคาร์ปา สนยูคาลิปตัส ยูคาลิปตัสคามาเลเดนซิส ยูคาลิปตัสยูโรฟิลลาและยูคาลิปตัสแกรนด์เป็นต้น ส่วนศูนย์สวนพฤกษศาสตร์ภาคเหนือ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิจัยและจัดการเมล็ดพันธุ์ไม้สน ตั้งแต่การคัดเลือก ทำความสะอาดเมล็ด และการทดสอบคุณสมบัติของเมล็ด ไม้สนก่อนเก็บรักษาในห้องปฏิบัติการ ซึ่งศูนย์

สวนพฤกษศาสตร์ภาคเหนือมีห้องเย็นควบคุมอุณหภูมิ 4 °C เพื่อใช้เก็บรักษาเมล็ดไม้ และแจกจ่ายเมล็ดไม้เพื่อการปลูกสร้างสวนป่าต่อไป

กรมป่าไม้จับมือภาครัฐ ★ ต่อจากหน้า 1

สิ่งสำคัญที่สุดคือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องกระทำด้วยใจรัก และต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากไฟป่านั้นเกือบทั้งหมดเกิดขึ้นจากมนุษย์ ซึ่งทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจและป้องกันปัญหาร่วมกัน

ในโอกาสนี้ได้มอบรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดแผนชีชวนพาเหรด ประกวดภาพถ่ายและคำขวัญ รวมทั้งนิทรรศการผลงานของนักเรียน เนื่องในวันรณรงค์ให้ปลอดควันพิษจากไฟป่าของจังหวัดเชียงใหม่ด้วย

แบบรู้มาก

สลอด

ชื่อวงศ์

EUPHORBIACEAE

ชื่อวิทยาศาสตร์

Croton tiglium L.

ชื่อพื้นเมือง

มะขาง มะตอด หมาทาง หัสคิน มะคัง (เหนือ)
ต้นหมากลอด ลูกพลาญศัตรู สลอดต้น (กลาง)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นพรรณไม้พุ่มชนิดหนึ่ง แตกกิ่งก้านสาขามากมาย

ใบ เป็นไม้ใบเดี่ยว ออกสลับกันไปตามข้อต้นลักษณะของใบเป็นรูปหอก ปลายแหลม โคนใบกว้าง ขอบใบจัก ขนาดของใบนั้นจะค่อนข้างใหญ่ มีสีเขียวอมเหลือง แต่พอแก่จัดจะเป็นสีส้มแดงและร่วงไป

ดอก ออกเป็นช่อ ดอกมีขนาดเล็ก ดอกตัวผู้อยู่ด้านบน และดอกตัวเมียอยู่ด้านล่าง แต่ก็อยู่ในช่อดอกเดียวกัน

ผล เป็นลูกกลม ยาว สีเขียว ขนาดก็ไม่ใหญ่นัก มี 3 พู และตอนแก่จัดจะเป็นสีเหลืองนวล และแตกออกเป็น 3 ซีกมองเห็นเมล็ดด้านในอยู่ 3 เมล็ดสีน้ำตาล

การขยายพันธุ์

เป็นพรรณไม้กลางแจ้ง ขึ้นได้ดีในดินที่ร่วนซุยและมีความชื้นน้อย จะไม่ชอบดินที่แฉะขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด ตอน และปักชำ

การนำไปใช้ประโยชน์

ด้านสมุนไพร

เมล็ดที่แก่ จะมีน้ำมันอยู่ในเมล็ดด้วยซึ่งเป็นยาถ่ายอย่างแรง และทำให้เกิดการระคายเคือง แต่ถ้านำสลอดไปคั่วเสียก่อน เพื่อที่จะให้น้ำมันระเหยออกไป มีผลทำให้ฤทธิ์อ่อนลง ซึ่งใช้เป็นยารุ น้ำมันสลอดเมื่อถูกผิวหนังจะทำให้ไหม้แดง

ข้อมูลและภาพ : คู่มือศึกษาพรรณไม้ เพื่อสร้างธนาคารอาหารชุมชน (Food Bank)
สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

การพัฒนาพันธุ์ไม้โตเร็ว เพื่อการปลูกสวนป่าเชิงเศรษฐกิจ

ตอนที่
2

การพัฒนาพันธุ์ไม้โตเร็วที่สำคัญของกรมป่าไม้เพื่อการปลูกสวนป่าเศรษฐกิจ

ไม้โตเร็ว คือไม้ที่มีอายุตัดฟันเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ไม่เกิน 10 ปี โดยไม้โตเร็วนั้นมีทั้งไม้ท้องถิ่นและไม้ที่นำเข้ามาปลูกจากต่างประเทศ ซึ่งไม้โตเร็วท้องถิ่น ได้แก่ สะเดา เลียน สีสียดแก่น สนทะเล ส่วนไม้ต่างประเภทรุ่นบางชนิดได้นำเข้ามาปลูกในประเทศเป็นเวลานานแล้ว เช่น กระถินณรงค์ กระถินเทพา สนประดิพัทธ์ สะเดาเทียม และยูคาลิปตัส เป็นต้น สำหรับไม้โตเร็วที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจในปัจจุบัน คือ ยูคาลิปตัส และกระถินเทพาโดยใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ อุตสาหกรรมชิ้นไม้สับ อุตสาหกรรมก่อสร้าง และไม่ใช่สอยต่าง ๆ รวมทั้งฟืนและถ่าน นอกจากนี้การใช้ไม้โตเร็วเพื่อใช้เป็นพลังงานมวลชีวภาพ (biomass) ในการผลิตไฟฟ้า และการผลิต Methanol และ Ethanol เพื่อใช้ผสมเบนซิน เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ก็มีบทบาทมากขึ้น

กรมป่าไม้ ได้มีการศึกษาคัดเลือกชนิดพรรณไม้โตเร็ว สำหรับการปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจ เพื่อเป็นไม้ใช้สอยในชุมชนและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทดแทนการใช้ไม้จากป่าธรรมชาติที่ต้องอนุรักษ์ไว้ มีการนำพรรณไม้โตเร็วจากต่างประเทศ โดยเฉพาะพรรณไม้จากประเทศออสเตรเลีย มาทดลองปลูกในหลายท้องที่ของประเทศไทยประมาณกว่า 80 ชนิด ในระหว่างปี 2528 - 2530 จากผลการศึกษาพบว่า ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส (*Eucalyptus camaldulensis*) ยูคาลิปตัส ยูโรฟิลล่า (*Eucalyptus urophylla*) กระถินณรงค์ (*Acacia auriculiformis*) กระถิน

เทพา (*Acacia mangium*) กระถินคราสสิคาร์ป้า (*Acacia crassicarpa*) และกระถินออลาโคคาร์ป้า (*Acacia aulacocarpa*) มีศักยภาพในการนำมาสู่กระบวนการพัฒนาไม้เหล่านี้นี้ให้เป็นพรรณไม้เชิงเศรษฐกิจ (tree domestication) กรมป่าไม้จึงได้มีการพัฒนาพันธุ์ไม้เหล่านี้นี้ให้มีคุณภาพเนื้อไม้ การเจริญเติบโตให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งศึกษาเรื่องโรคและแมลงที่เข้ามาทำลายเพื่อการนำไม้ไปใช้ประโยชน์ให้มากขึ้นตามลำดับ นอกจากพันธุ์ข้างต้นแล้วยังมีลูกผสมไม้อะเคเซีย (*Acacia hybrids*) และลูกผสมไม้ยูคาลิปตัส (*Eucalyptus hybrids*) ก็มีศักยภาพเช่นเดียวกัน เพราะมีการเจริญเติบโตดีและปลูกได้ในสภาพพื้นที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

รูปที่ 3

โครงการพัฒนาพันธุ์ไม้ยูคาลิปตัส

ไม้ยูคาลิปตัสเป็นพรรณไม้ที่เกิดตามธรรมชาติในประเทศออสเตรเลีย ปาปัวนิวกินี อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ โดยมีประมาณ 700 ชนิด สำหรับยูคาลิปตัสที่กรมป่าไม้ได้มีการพัฒนาพันธุ์ให้เป็นไม้เชิงเศรษฐกิจในปัจจุบันมี 2 ชนิด คือ ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส (*Eucalyptus camaldulensis*) และยูคาลิปตัส ยูโรฟิลล่า (*Eucalyptus urophylla*) โดยยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส (*Eucalyptus camaldulensis*) มีการกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติทั่วประเทศออสเตรเลีย แต่ที่สามารถปลูกและเจริญเติบโตได้ดีในประเทศไทยนั้นจะมาจากแหล่งกำเนิดทางตอนเหนือของออสเตรเลียเท่านั้น กรมป่าไม้ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียในการจัดส่งเมล็ดพันธุ์ยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส จากแหล่งธรรมชาติต่าง ๆ ทางตอนเหนือของประเทศไทยเพื่อให้นำมาสร้างฐานพันธุ์กรรม และพัฒนาไม้ยูคาลิปตัสให้เป็นไม้เศรษฐกิจ และยังได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในการวางแผนการพัฒนาพันธุ์อีกด้วย ปัจจุบันได้มีการพัฒนาพันธุ์ไม้เป็นรุ่นที่สองแล้ว และได้มีการศึกษาคุณสมบัติเนื้อไม้ การใช้ประโยชน์เนื้อไม้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาการกลั่นน้ำมันจากใบยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น สบู่ แชมพู ยาสีฟัน ยา ฯลฯ สำหรับยูคาลิปตัส ยูโรฟิลล่า (*Eucalyptus urophylla*) เป็นพันธุ์ที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศออสเตรเลีย และติมอร์ กรมป่าไม้ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์จากศูนย์เมล็ดพันธุ์ไม้ออสเตรเลีย ในการส่งเมล็ดพันธุ์ที่มีถิ่นกำเนิดจากอินโดนีเซีย และได้พัฒนาพันธุ์เป็นรุ่นที่สองแล้วเช่นเดียวกัน ไม้ยูคาลิปตัส ยูโรฟิลล่า เป็นชนิดไม้ที่มีคุณสมบัติเนื้อไม้ดี ทั้งการนำมาผลิตเยื่อกระดาษและเป็นไม้ใช้สอย จึงมีการนำไปใช้ในการปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจในหลายประเทศ เช่น บราซิล เซาท์แอฟริกา จีนและในอินโดนีเซียเอง เมล็ดพันธุ์จากการพัฒนาพันธุ์ได้แจกจ่ายและจำหน่ายให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจนำไปปลูกสร้างสวนป่า ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีความพอใจในเมล็ดพันธุ์เหล่านี้มาก

การดำเนินงานพัฒนาพันธุ์ไม้ยูคาลิปตัสทั้งสองชนิด จะมีการคัดเลือกแม่ไม้ (clone) เพื่อการปลูกสวนป่าแบบสายต้น (clonal forestry) เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุดในแต่ละรุ่นของการพัฒนาพันธุ์นอกจากนี้จะมีการดำเนินการผลิตลูกผสมระหว่างไม้ยูคาลิปตัสทั้งชนิดนี้ เพื่อให้ได้ลูกผสมที่ให้ผลผลิตสูงและปลูกได้ในสภาพพื้นที่ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมและติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริ บ้านยางกลาง หมู่ที่ 3 ตำบลสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 22 กุมภาพันธ์ 2550 โดยมีนายวิชัย แหลมวิไล อธิบดีกรมป่าไม้ พร้อมผู้บริหารกรมป่าไม้เฝ้ารับเสด็จและกราบบังคมทูลถวายรายงานการดำเนินงานด้านการพัฒนาป่าไม้ในพื้นที่โครงการฯ ในวโรกาสเดียวกันนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงปลูกต้นมะม่วงป่า ต้นยางนา และต้นตะเคียนทองเพื่อเป็นที่ระลึกในพื้นที่ดังกล่าวด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินพื้นที่โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา และโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน พื้นที่ที่ 9 อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอปอเกลือ จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550 เพื่อทอดพระเนตรและติดตามผลการดำเนินงานของโครงการฯ โดยมีนายวิชัย แหลมวิไล อธิบดีกรมป่าไม้ เฝ้ารับเสด็จ และกราบบังคมทูลถวายรายงานผลการดำเนินงานในส่วนของกรมป่าไม้ ทรงทอดพระเนตรนิทรรศการการปลูกไม้ 3 อย่างเพื่อประโยชน์ 4 อย่าง การปลูกพืชเกษตรโดยไม่ใช้ดิน (Hydroponics)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเอกสารการใช้ประโยชน์ที่ดินจากกรมป่าไม้ โดยมีนายอุทัย วายูพัฒน์ รองอธิบดีกรมป่าไม้เป็นผู้ทูลเกล้าฯ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2550 ณ โรงเรียนท่านผู้ญ่งจันทิมาพิงบารมี ตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร โดยพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงชมพูพานและป่าดงกะเมือ จำนวนเนื้อที่ 44 ไร่ 50 ตารางวา เพื่อจัดตั้งโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในถิ่นทุรกันดารตามแนวพระราชดำริ

นายอุทัย วายูพัฒน์ รองอธิบดีกรมป่าไม้ เฝ้ารับเสด็จ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ร่วมกับนายปิณฑศ์ พิณบุญ ณ อุทยาน ปัลลิตระทรวงทรรพยาการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการเสด็จเยี่ยมราษฎรและติดตามผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูเพื่อสายใยรักแห่งครอบครัวผู้ประสบภัยพิบัติที่ผ่านมา โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ การให้บริการซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลและระบบประปาหมู่บ้าน การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ชีวภาพเพื่อนำไปใช้บำบัดน้ำเน่าเหม็น และการแจกกล้าไม้เพื่อนำไปปลูกซ่อมแซมต้นไม้ที่ตายจากอุทกภัย เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2550 ณ วัดกอไผ่ ตำบลบางหลวง อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

